Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

21.3.2017 **Dnro KEHA/1007/2017**

Pirkanmaa

Viite: Asiantuntijalausuntopyyntö työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokoukseen 23.3.2017 HE 19/2017

Asiantuntijalausunto HE 19/2017 vp. laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 2§:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisista työvoima- ja yrityspalveluista annettua lakia siten, että väliaikaisesti voitaisiin hankkia korkeakoulututkintoon johtavia opintoja uuden korkeakoulututkinnon suorittamiseksi henkilöasiakkaalle, joka on jo aiemmin suorittanut korkeakoulututkinnon.

Esitetty lakimuutos mahdollistaisi alla kuvattujen koulutusohjelmien käynnistämisen vastaamaan rakennusalan työnjohdon kasvaviin rekrytointitarpeisiin.

1. Muuntokoulutusohjelman tavoitteet ja kohderyhmä

Rakennusalan investoinnit niin talonrakennuksen kuin maa- ja vesirakentamisen osalta ovat kasvaneet vuonna 2016 edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti ja kasvun arvioidaan jatkuvan edelleen. Voimakkaan kasvun ja samanaikaisen eläköitymisen seurauksena rakennusalan yrityksillä on työntekijätarve, johon työmarkkinoilla oleva työntekijöiden laadullinen ja määrällinen tarjonta ei ole riittävä. Tarve on erityisen suuri osaavan ja kelpoisuusehdot täyttävän työnjohdon osalta.

Rakennusmestari (AMK) muuntokoulutusohjelman keskeisimpänä tavoitteena on vastata tähän kohtaanto-ongelmaan ja työvoimapulaan kouluttamalla ja rekrytoimalla koulutusohjelmassa mukana oleville yrityksille osaavia työnjohtajia.

Koulutuksen kohderyhmänä ovat ensisijaisesti työttömät tai työttömyysuhan alla olevat henkilöt, joilla on pohjakoulutuksena pääsääntöisesti tekniikan alan opisto-, ammattikorkea- tai yliopistotason tutkinto, ja jotka haluavat työllistyä rakennusalalle työnjohtotehtäviin.

2. Muuntokoulutuksen tuottama osaaminen

Rakennusalan työnjohdon muuntokoulutuksella tähdätään käytännönläheisiin rakennusalan työnjohtotehtäviin. Rakennusmestari (AMK) -tutkinto antaa kelpoisuuden ja valmiudet toimia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa rakennustöissä vastaavana työnjohtajana. Muuntokoulutusohjelman avulla varmistetaan, että rakennusalalla vaadittava tekninen ja tuotannollinen osaaminen on maankäyttö- ja rakennuslain mukaista.

Rakennushanke vaatii monista osapuolista johtuen saumatonta yhteistyötä osapuolien kesken. Monissa tehtävissä selviytymisen edellytyksenä on taloudellisen ajattelun yhdistäminen tekniseen osaamiseen. Alalla menestyminen edellyttää asiakaslähtöistä toimintatapaa ja palveluhenkisyyttä sekä tietotekniikan soveltamista.

Koulutuksessa korostuu rakennustekniikan ohella monipuolinen työnsuunnittelu (aikataulu, laatu, työturvallisuus, tietotekniikka, kustannukset, tehtäväsuunnitelmat jne.) ja niiden mukaisen työmaan toteutuksen hallinta sekä työmaatekniikka sekä johtamis-, ihmissuhde-, viestintä- ja neuvottelutaitojen kehittäminen. Lisäksi kansainvälisiin ja monikulttuurisiin hankkeisiin osallistuminen edellyttää vahvaa ja laaja-alaista ammattitaitoa, kielitaitoa sekä eri kulttuurien tuntemusta ja kykyä toimia erilaisissa ympäristöissä.

3. Opiskelijoiden työelämään sijoittuminen

Rakennusmestarit sijoittuvat valmistuttuaan rakennustyömaiden työnjohtotehtäviin projektissa mukana olevien työnantajien palvelukseen. Ammattinimikkeitä ovat mm. työmaamestari ja työnjohtaja. Rakennusliikkeiden toimistoille valmistuvat rakennusmestarit voivat sijoittua määrälaskenta-, kustannuslaskenta- tai työnsuunnittelutehtäviin. Työkokemuksen kartuttua rakennusmestarit voivat toimia rakennustyömaiden vastaavana työnjohtajana. Rakennusliikkeissä rakennusmestarit voivat edetä myös työpäällikön tai projektipäällikön tehtäviin ja rakennuttajaorganisaatioissa ammattinimikkeitä ovat valvoja ja rakennuttaja.

4. Opetuksen toteuttaminen

Pilottikoulutus toteutetaan kahdessa noin 20 hengen ryhmässä Helsingissä ja Tampereella. Koulutukseen sisältyy jaksoittain ajoitettuna lähiopetusta, itsenäistä opiskelua verkkopedagogiikkaa hyödyntäen sekä työpaikkaopintoja ja -harjoittelua. Opinnot toteutetaan siten, että ne tukevat saumattomasti rakennusmestarin työtehtäviin kouluttautumista. Opiskelu toteutetaan käytännönläheisesti työnjohdossa tarvittavaa osaamista korostaen läheisessä yhteistyössä projektissa mukana olevien työnantajien ja heidän osoittamiensa talonrakennustyömaiden toteutuksien kanssa. Jokaisella opiskelijalla on nimetty työpaikkaohjaaja, jonka tehtävänä on varmistaa teorian ja käytännön yhteenkytkeytyminen.

6. Koulutusohjelmien suunnittelu, hankinta ja yhteistyö

Koulutusohjelmien suunnitteluun ovat osallistuneet Rakennusteollisuus RT ry, Metropolia ja Tampereen ammattikorkeakoulut, alueelliset ELY-keskukset ja TE-toimistot sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Koulutusohjelmien toteutuksessa toimitaan yhteistyössä erityisesti alan yritysten kanssa.

Opiskelijahankinnasta ja –valinnasta vastaavat Uudenmaan ja Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimistot. Koulutusohjelmiin voidaan hakeutua ympäri Suomen. Koulutusohjelmien hankinta toimeenpannaan Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksissa työvoimakoulutusmäärärahoin.

7. Loppupäätelmä

Pirkanmaan ELY-keskus arvioi lakimuutoksella mahdollistettavan reagoinnin rakennusalan työnjohdon rekrytointiongelmiin, jolloin voidaan pitkäjänteisellä muuntokoulutusohjelma vastata kestävästi niin henkilö- kuin yritysasiakkaankin tarpeisiin.

Aikuiskoulutuspäällikkö Riikka Joutsensaari